

LICHTSPOOR

A close-up photograph of a plant with multiple thin, brown stems and flat-topped clusters of small flowers. The entire plant is covered in a thick layer of white frost, giving it a delicate, crystalline appearance. The background is a soft, out-of-focus gradient of orange and yellow, suggesting a sunset or sunrise. The overall mood is serene and wintry.

62ste jaargang 2025 nummer 1

Levensmiddelen

De boodschap van Izebel aan Elia is duidelijk. 'Ik zweer je bij mijn goden dat ik morgen met jou zal doen wat jij met mijn profeten gedaan hebt.' Dat lezen we in 1 Koningen 19:2. Daarna had het heel anders kunnen gaan:

Toen begreep Elia: dit is het moment. Nu zal de grote omwenteling in Israël doorgaan. En hij zei tegen de bode van de koning: 'Ga naar Izebel en zeg: "Zo waarachtig de HERE, de God van Israël leeft, bij Wie ik in dienst ben, de goden waar u bij zweert zijn geen goden. Heden zal de HERE de God van Israël zijn." Toen de bode vertrokken was, riep Elia de oudsten van Israël bijeen om de dienst des Heren te herstellen. Zelf vertrok hij naar de koning om een datum af te spreken voor een dag van nationale boete.

Zo had Elia kunnen reageren. Want dat dreigement van Izebel was bluf. Al haar Baäl-vrienden waren er niet meer en het volk was uiteraard op de hand van Elia. Want er is weer regen na zoveel jaren droogte. Die reactie hadden u en ik ook kunnen bedenken. In plaats van dit scenario volgt er juist extra genade van God. Elia vlucht naar de woestijn. Daar gaat hij onder een bremstruik liggen. Maar eerst nog zijn avondgebed. Hij fluistert het bijna: 'Het is genoeg Here. Neem mijn leven nu maar weg. Het dient nergens meer voor.'

Mag je dat bidden? Wat er allemaal mag of niet mag weet ik niet. De werkelijkheid is dat je soms je hart wil leeggieten voor God. Elia doet het en hij wordt niet weggestuurd. Mooier nog: er staat al een engel bij Elia. En die engel brult Elia niet wakker, maar raakt hem aan. Heel teer, want engelen zijn boden van Gods genade. 'Ben je levensmoe Elia? Dan heb ik hier levensmiddelen voor je: vers brood en heerlijk water.' Even later nog een keer.

Bij zoveel versterking denk ik aan het avondmaal. Aan brood en wijn. Levensmiddelen, omdat de weg anders voor ons te zwaar zou zijn. Precies wat de engel ook tegen Elia zegt. Hij wordt niet afgedankt. Hij mag verder, ook door de woestijn. Tot de berg Horeb, waar God op hem wacht.

U mag verder door uw woestenij van strijd en zorgen. Tot waar Christus u ontvangen zal en de woestijn als een roos te bloeien staat. Dat mag u geloven, zelfs zonder geloof te hebben. Ook als je het leven moe bent.

Een leven lang mantelzorger

Drie zussen met een hechte band. De jongste overlijdt in de bloei van haar leven na een kort ziekbed, de oudste raakt ernstig gehandicapt bij een zwaar auto-ongeluk. Mariete de Wit, docent Nederlands, besluit vervroegd te stoppen met werken om voor haar te kunnen zorgen. Ingrijpend, maar het is zeker geen straf. 'Ze troost mij.'

Kunst aan de muur, fraai geschikte amaryllissen, een piano. En natuurlijk een goedgevulde boekenkast. Lezen is voor Mariete een tweede natuur. 'Gisteren waren we hier nog met de leeskring bijeen. We bespraken 'Wachter op de morgen' van Machteld Siegmann, echt een aanrader!' De club van tien personen kent wel wat verloop maar is toch al vele

jaren behoorlijk constant. 'Het is ook voor de gezelligheid hoor', merkt ze haast verontschuldigend op. Vanmorgen is haar zus naar de dagbesteding. Het riante huis waar de twee vrouwen al een aantal jaren samen wonen, is na een grondige verbouwing rolstoelvriendelijk. Geen drempels, wel een (vakkundig weggewerkte) lift. Kamer en keuken lopen in elkaar over. 'Zo kan ik steeds horen en zien wat er gebeurt', verduidelijkt Mariete.

Een beetje gemolken

Mariete de Wit werd in 1949 geboren als tweede van drie dochters in een boerengezin in Waddinxveen. Met een vader als boerenzoon en een moeder als boerendochter wist ze niet anders: het agrarische

leven, dat was haar wereld. Waddinxveen lag er destijds – we hebben het dan over de jaren vijftig, zestig – uiteraard een stuk landelijker bij dan nu. ‘Fietsend naar school zag ik alleen boerderijen en weilanden met koeien.’ De ouderlijke boerderij was gebouwd door haar opa en oma, ieder van hun acht kinderen had er een taak. De een moest de kippen voeren, een ander verzorgde de kalfjes.

Mariete koestert warme herinneringen aan haar kindertijd. ‘Als ik uit school kwam, ging ik heerlijk bij mijn moeder zitten, dan luisterden we samen naar een hoorspel op de radio. Maar als ik het zat was, ging ik naar buiten, naar mijn vader.’ Aan koeien melken heeft ze zich nooit gewaagd. (Trekt een benauwd gezicht:) ‘Oei, die poten! Die staarten! Later, toen de melkmachines hun intrede deden, heb ik het wel gedaan.’ Zodat ze nu toch kan zeggen dat ze ‘een beetje’ koeien heeft gemolken...

‘Ik bood mijn zusje aan: Zal ik je in slaap vertellen?’

Haar ambities lagen echter op een ander terrein. ‘Vanaf dat ik ukkepek was, wist ik: ik wil schooljuf worden. Dus thuis schooltje spelen natuurlijk.’ In haar jongste zus kon ze zich helemaal uitleven. ‘Die was zó leergierig! Het gebeurde weleens dat ze ’s nachts wakker lag, en dan bood ik aan: “Zal ik je in slaap vertellen?” Wanneer er geen kinderen waren, dan had ik altijd nog mijn poppen en beren.’

Afhankelijk leven

Een hervormd nest, waar de eerbied voor God voelbaar was. ‘Het boerenleven was natuurlijk ook een heel afhankelijk leven. Als de oogst tegenviel, werd daarin Gods hand gezien. Maar er was altijd genoeg om voor te danken.’ Ook al was het geloof steeds aanwezig, er werd niet zoveel over gepraat. ‘Ik denk dat dat te maken had met een huiver voor grote woorden. Zo werd er bij ons thuis nooit hardop gebeden. Dat heb ik pas geleerd toen ik zelf voor de klas stond. Mijn moeder leerde ons wel de tafelgebeden en het Onze Vader.’ Er komt een herinnering boven die haar na al die jaren zichtbaar raakt. ‘Op het sterfbed van mijn vader heb ik samen met hem het Onze Vader gebeden.’

Ze was al ver in de 60 toen ze een dominee na de dienst het Avondgebed van Luther hoorde bidden. ‘Wat is dát mooi! Ik had graag gewild dat ik het vroeger uit mijn hoofd had moeten leren, want – gek hè – op deze leeftijd lukt het me niet meer, het erin te krijgen.’ Ze heeft het gebed uitgeprint en citeert een paar regels: ‘Blijf bij ons en bij uw ganse kerk/aan de avond van de dag/aan de avond van het leven/aan de avond van de wereld.’

Na de HBS ging Mariete naar de pedagogische academie, de Driestar in Gouda. Haar eerste baan was onderwijzeres op een lagere school in het nabijgelegen Moordrecht. Een standaard-juf was ze niet. ‘Tekenles? Als het even kon ging ik met de kinderen naar buiten. Dan moesten ze een paar bloemetjes plukken, om die na te tekenen.’

Ze stond voor de derde klas (nu groep vijf). Samen met een paar even ambitieuze collega’s studeerde ze Nederlands aan de Nutsacademie. Erg leuk, maar uiteindelijk ‘een ramp voor de school’. Want toen ze hun diploma hadden, gingen ze alle drie weg. ‘Samen met een juf die zwanger was. Van de zes personeels-leden vertrokken er vier...’

Ook al was Mariete nog niet volledig bevoegd, ze kon, in afwachting van haar diploma MO-B, terecht op de Driestar als docent Nederlands. Dat was in 1977. Ze ging nu op haar beurt toekomstige meesters en juffen lesgeven. Een functie die ze met veel plezier vervulde, tot 2001.

‘Meer vrees dan hoop’

Intussen had het leven van het gezin volledig op z’n kop gestaan. In 1983 kreeg haar zus Angret, toen 35, een zwaar auto-ongeluk. ‘Ze moest uit de auto worden gezaagd en werd een tijd in coma gehouden.’ Het staat Mariete nog scherp voor ogen. Hoe ze vroegen of er nog afscheid genomen kon worden. En achter de ambulance aan naar het ziekenhuis reden. Hoe de arts in het Haagse ziekenhuis sprak over ‘meer vrees dan hoop’.

Afwachten, was het devies. ‘Haar brein was “totaal verbrijzeld”. Ze zou de rest van haar leven “alleen maar vegeteren”. Als een pop lag ze in bed. Vaak ging ik er ’s middags met mijn vader heen. Op een dag zei

hij: nu kun je wel aan deze kant van het bed komen zitten.’ Al die weken had hij haar voor de meest heftige aanblik willen beschermen.

‘Om te communiceren trommelde ik zachtjes een ritme op haar gezicht. Of ik gaf een kneepje in haar vinger. In de kerk werd natuurlijk voor haar gebeden, maar na verloop van tijd vonden mensen het moeilijk: wat en hoe moest je bidden? Een keer zat ik, zoals ik wel vaker deed, zachtjes bij haar bed te zingen. Net op dat moment liepen er een paar vrouwen over de gang, die mij hoorden en uitriepen: “Het meissie is christelijk! Dus nou komt het goed!” Ze waren van het Leger des Heils en hadden vaak voor Angret gebeden.’

Ze ontwaakte uit haar coma, een revalidatietraject in een verpleeghuis volgde. Een arts vroeg of ze nog naar het ouderlijk huis kon. Jazeker! Mariete nam daar ook haar intrek om haar rol als mantelzorger op te pakken. In de weekenden kwam ook de andere zus naar huis, Jacora, verbonden aan de Universiteit Wageningen. Zij overleed op tweede kerstdag 1997 aan een hersentumor. Zelfs toen ze terminaal was, was ze nog bezorgd over haar zussen. Hoe moest het met de zorg voor Angret? ‘Je moet veel hulp vragen hoor’, drukte ze Mariete op het hart.

Bijzondere band

‘Eigenlijk ben ik mijn hele leven mantelzorger geweest’, bedenkt Mariete. ‘De zussen van mijn vader hadden

geen van allen een rijbewijs. Er moest er altijd wel een naar een dokter ver weg, voor een spatader-behandeling of zo. Feitelijk had ik een baan en een zorgtaak ineen. Er is mij weleens gezegd: maar goed dat je geen verpleegster bent geworden want je neemt je werk veel te veel mee naar huis.’ Naast de zorg voor haar ene zus was er het verdriet om het verlies van de andere. ‘Als zussen hadden we altijd een bijzondere band. Alle drie ongetrouwd, we deden veel dingen samen. Vakanties bijvoorbeeld, onder andere naar Frankrijk. We hadden een gedeelde liefde voor muziek. Maar ja, het leven is nu eenmaal niet maakbaar. Ik kan overigens nog steeds genieten hoor! Van bloemen, van wandelen, van lekker eten.’

Rouw is iets raars, heeft Mariete ontdekt. ‘Hoe ik het volhoud, wordt me soms gevraagd. Dan antwoord ik dat veel liederen en psalmen me helpen. Psalm 119 bijvoorbeeld: Uw woord is mij een lamp. Dat is een vaste waarde.’

Ze is een groot liefhebber van literaire poëzie. Toen Angret in coma lag, werd ze bemoedigd door het 19e-eeuwse lied ‘Laat mij slapend op U wachten’. Het gedicht ‘Pasen’ van Ida Gerhardt doet haar ook veel: ‘Een diep verdriet dat ons is aangedaan/kan soms, na bittere tranen, onverwacht/gelenigd zijn.’

Humoristisch

‘Een lief, leuk, humoristisch mens.’ Zo omschrijft Mariete haar zus Angret. ‘Neem nou de volgende uitspraak: “Het is wel fijn dat ik zo’n goed verstand heb. Ik snap wat er gebeurt. En ik moet soms zó lachen. Er zijn mensen die lachen nooit.” Ze benoemt dingen die haar gevoel raken. Huilen kan ze trouwens niet meer. Dat kun je ook niet leren.’

Als ze thuis is, zit Angret graag op haar favoriete plek, bij het raam. Ook al is haar gezichtsvermogen aangetast, de vogels die hun ruim bemeten tuin aandoen, kan ze vanuit haar positie goed volgen. Mariete: ‘Ze troost mij.

Een tijdje geleden hadden we op de bovenverdieping een enorme ravage, er was lekkage geweest. Dan zegt ze: “Ja, je hebt pech en pech. Als er brand is ben je alles kwijt en nu heb je veel werk.” Geen speld tussen te krijgen. Toen we onlangs huisbezoek hadden, zei ze tegen de broeders: “Ik heb veel meegemaakt en de Here God is erbij. Zo groeit mijn geloof.”

Met het oog op de toegankelijkheid van het gebouw zijn ze inmiddels naar een andere wijk binnen de plaatselijke PKN overgestapt. Want samen naar de kerk gaan is een gewoonte die ze er zo lang mogelijk in willen houden.

Bij de kapstok ligt een stapel geprinte psalmen en liederen, in een extra groot lettertype. Voor Angret, zodat ze kan meelesen en meezingen.

COLUMN

Habakuk gaat vliegen

Dat Bijbel en humor heel goed hand in hand kunnen gaan, hoeft ik u niet te vertellen. Het titelverhaal uit het boek ‘De profeet Habakuk gaat vliegen’* bezorgde mij onlangs zo’n glimlach-moment, dat ik graag wil delen. In de Bijbel komen we deze geschiedenis niet tegen. Apocrief dus. Maar desondanks – of misschien wel: juist daarom – de moeite waard. Al was het maar omdat apocriefe teksten veelal te verbinden zijn met het Bijbels getuigenis.

Hoe raakt zo’n verhaal nu in omloop? In sommige eeuwenoude kunstuitingen waarop Daniël in de leeuwenkuil is afgebeeld, zoals een sarcofaag of een muurschildering, staat er iemand náást Daniël. Meestal voorzien van een mandje met brood of iets anders.

Voor de vliegende profeet moeten we naar buiten-bijbelse verhalen over Daniël. In deze versie zit Daniël niet één maar zes dagen in de kuil. Dat betekent dat hij van voedsel moet worden voorzien. In Judea is de profeet Habakuk gewoon tussen de middag broodjes

en soep te brengen naar de werkers op het veld. U voelt ‘m al aankomen: op een dag verschijnt er een engel aan Habakuk die hem de opdracht geeft voedsel te brengen naar Daniël. Habakuk heeft daar weinig zin in, maar de engel pakt hem bij zijn haar, voert hem door de lucht naar de inmiddels hongerige Daniël in zijn benarde situatie en na bezorging van het eten terug naar Judea.

Vol vertrouwen op God ondergaat Habakuk dit avontuur. Zijn Godsvertrouwen heeft kunstenaars geïnspireerd tot deze creatieve draai. Wie daar met eigen ogen iets van wil zien: in kerken in Rome zijn er nog sporen te vinden.

Ik hoop dat ook u dit buitenbijbelse getuigenis met een glimlach weet te waarderen.

**) De profeet Habakuk gaat vliegen. Onbekende bijbelse verhalen in de westerse kunst, door Jos Ossewaarde. Eburon, 2023.*

In de gloria

We waren uitgenodigd bij een vijftigjarig bruiloftsfeest. Er waren zorgen rond de bruid. Het was begonnen met wat vreemde hindernissen die zij eerder niet had. Problemen met het autorijden, onhandigheden: een glas omstoten, tegen een tafeltje aanlopen.

De neuroloog had er niet omheen gedraaid. Dit is er aan de hand, en behalve de motorische missers zullen er nog andere dingen gebeuren: u zult uw geheugen gaan verliezen.

Achteraf, altijd achteraf, bleek dat er eerdere tekenen waren geweest; vrienden hadden haar een feest willen aanbieden toen zij haar bedrijfje stopte. Dat was toen zij zeventig was. Niemand had dat goed begrepen. Haar man had meer gemerkt. Hoe zij opzag tegen het moeten verkeren in grotere groepen mensen. Het afscheidsfeest ging niet door, de spreker die zou komen, werd afgezegd. Dat was het begin geweest, achteraf.

De diagnose van de neuroloog betekende eerst haast een opluchting: o, dit is het dus. Hier komt het door. Het is niet dat ik maar denk dat er wat is. Er is echt wat. Maar in de dagen erna maakte de lichte opluchting plaats voor wanhoop. Ik ga mezelf verliezen,

wist zij. En wij wisten dat ook. Zij, haar man, hun kinderen, wij allemaal waren er zwaar en droevig om.

Zij herpakte zich. Ze had nog tijd. De diagnose vatte ze op als het sein dat zij haar huis moest bereiden. We zagen hoe zij dat deed: zij schreef brieven aan mensen met wie ze nog wat te vereffenen had, vroeg aan sommigen vergeving voor dingen waarvan ze vond dat ze die anders had moeten doen. De geschiedenis die ze had met een van hen kende ik. Ik voelde protest: maar dat klopt niet, jij was daaraan niet schuldig!

‘We hadden beiden deel aan de verwijdering’, zei ze kalm. ‘Ik neem verantwoordelijkheid voor mijn deel.’

Gelijkvloers

Kort daarna werd lezen en schrijven moeizamer. Toen begon ze aan de volgende klus: opruimen van wat ze haar man en kinderen niet wilde laten doen. Het begon met de boeken. ‘Mijn man is geen lezer, dus moet ik mijn boeken opruimen’, zei ze. Ze vond het verschrikkelijk dat het lezen niet meer ging; het was belangrijk voor haar geweest, voor haar werk, in vakanties. ‘Het gaat niet meer’, zei ze mismoedig, ‘een bladzijde per uur en als ik het boek uit heb weet ik niet goed meer waar het over ging.’ Wie op bezoek kwam mocht kijken wat hij mee wilde nemen.

Toen de boeken waren opgeruimd, kwam het volgende. Haar man en zij besloten ‘nu we nog kunnen overleggen’ het huis waar ze hun leven lang gewoond hadden, kinderen gekregen en opgevoed, te verkopen en gelijkvloers te gaan wonen. Voor beiden was dat een enorm besluit: zij hield van het huis met de nissen, trappen en hoge plafonds, hij hield van de tuin. De vijver had hij zelf aangelegd, de hagen, de terrassen. Het huis was onverwacht snel verkocht, ze moesten ervan bekomen. Ze verhuisden naar een klein appartement.

‘Ik leer nieuwe dingen in deze levensfase’

Meestal was zij opgeruimd, maar er waren dagen van grote wanhoop voor beiden. Ze kon ineens snauwerig doen tegen haar man, als hij haar hielp bij een woord dat ze niet kon vinden. Een keer hoorde ik dat hij een zin voor haar afmaakte toen ze het niet meer leek te weten. Ze beet hem toe dat hij haar van de wijs bracht, dat ze nu de draad van haar verhaal kwijt was. Ik schrok alsof ik zelf een pak slaag kreeg: zo had ik haar nooit gekend.

Leven na de dood

Zij vertelde dat Bijbellezen niet meer ging. Dat ze ook niet meer wist wat en of ze nog gelooft. Iemand zei een keer tegen haar dat dood ook dood is. Wekenlang vertelde ze opnieuw hoe dat bij haar binnengekomen is. ‘Vreemd’, dacht ik, ‘ze vergeet zoveel. Maar dit blijft als een harde echo hangen.’

‘Geloof jij in God?’, vroeg ze. ‘En in Jezus? En in een leven na de dood? Een nieuwe hemel en een nieuwe aarde?’ ‘Wonderlijk’, dacht ik, ‘dat ze deze woorden kiest!’ ‘Zeker geloof ik dat’, zei ik. Vroeger zou ik een ander gesprek gevoerd hebben, zo van: waarom houdt dat je zo bezig? Waar ben je bang voor? Wat heb je altijd geloofd? Nu zei ik: ‘Kom, laten we een lied zingen. Wat wil je zingen?’ ‘Veilig in Jezus armen’, zei ze. En ‘Als g’in nood gezeten’. En ‘Nada te turbe’. We zongen alle drie de liederen. ‘Nada te turbe’ was nieuw in haar repertoire, een

Taizélied. Laat niets u verontrusten, betekent het.

Mens-erger-je-niet

De man van onze vriendin zei nog iets waardoor ik mijn oren spitste. Hij zei: ik leer nieuwe dingen in deze levensfase. ‘Vertel eens’, zei ik. ‘Ik leer’, zei hij, ‘dat er veel mensen om ons heen zijn die iets voor ons willen doen. De een komt voorlezen. Een ander kookt voor ons. Weer een ander neemt mijn vrouw mee naar een museum, zodat ik een middag wat anders kan doen. Een kleindochter komt piano-spelen voor haar, vroeger speelden ze samen, dat gaat niet meer. “Oma, ik kom een uur voor je spelen”, zegt ze dan, boeken onder haar arm. Zeventien is ze, ze heeft de ogen van mijn vrouw. Ik moet er haast van huilen dat ze daarvoor komt. Onze kleinzoon van tien speelt mens-erger-je-niet met haar. Soms is het niet gemakkelijk, want mijn vrouw wil winnen, en dat komt de sfeer niet altijd ten goede. Wat ik leer is: ontvangen. Dat is nogal nieuw voor me. Ik doe graag iets terug, ik neem graag het initiatief, dat ligt in mijn aard. Maar nu groeien de dingen me boven het hoofd, ik kan het niet meer alleen en ik leer ontvangen wat er is, om te kunnen verdragen wat er niet is.’

Op het feest hield de bruidegom een speech, zijn vrouw stond naast hem, stralend. Hij zei dat ze hoogten en diepten hadden gekend, dat er verlies was en ook veel goeds. Dat ze reden hadden om een dankbaar feest te willen vieren, te midden van mensen die hen trouw zijn gebleven.

Toen hij uitgesproken was zei ik tegen een oude feestganger die naast me stond: ‘Als zij dat zó zeggen, hebben we reden om ‘Lang zullen ze leven’ te zingen’. Hij keek me zwijgend aan, schudde boos zijn hoofd. ‘Dat kun je niet menen’, zei hij, ‘dat kun je niet wensen, dat ze lang zullen leven, ik krijg het niet uit mijn strot. Verschrikkelijk is het.’

In een andere hoek van de zaal zette een zoon het lied in.

De oude vriend deed niet mee, draaide zich om en beende de zaal uit. Intussen zongen de bruiloftsgasten in een andere hoek van de zaal ‘...in de gloria!’

Mijn (niet) verhoorde gebeden

Zieken en mensen in hun omgeving zullen ruwweg twee reacties herkennen: 'God heeft mijn gebed gehoord en verhoord' of 'God heeft onze gebeden *niet* verhoord'. Bij verhoring is er dankbaarheid. Wanneer het bidden niet meer lukt of de verhoring uitblijft, kan de vertwijfeling toeslaan.

De tijding dat je ongeneeslijk ziek bent, brengt een schok teweeg. Gemeenteleden, familie en vrienden vormen een intensieve gebedskring om je heen. Je krijgt de moed om 'tegen je ziekte in' te gaan bidden. Maar hoe lang houdt je dat vol?

Je kunt ook proberen het nare bericht wat weg te duwen. Zolang je nog niet veel merkt van het voortschrijdend ziekteproces probeer je zoveel mogelijk in de running te blijven. Je werkt extra hard. Zo verging het mij tenminste toen ik de diagnose kreeg: 'U hebt de ziekte van Parkinson, maar dan wel in niet-progressieve vorm.' Vanwege het ongeneeslijke karakter van de ziekte dreigde ik wat weg te zakken in een passieve houding. Voor mijn gevoel bleef mijn persoonlijk gebedsleven zelfs ver onder de maat. Romeinen 8:26 sprak mij toen aan. 'Wij weten niet hoe we bidden moeten zoals het behoort, maar de Geest zelf bidt in en voor ons.'

Toen ik na pas dik twee jaar aan de gemeente bekendmaakte dat ik Parkinson had, werd ik erg gesterkt door gebeden van anderen. Gevolg was ook dat ik

tijdens mijn pastoraat de vraag moest beantwoorden: 'En hoe is het met ú, dominee?' Het gebedsteam van de gemeente vroeg: mogen we voor u bidden? 'Graag', zei ik. Ik ging inzien dat het gebed van anderen reeds een onderdeel is van de verhoring van mijn slappe gebeden. Genezing is immers niet alleen lichamelijk maar ook geestelijk nodig! Mijn gebeden verflauwden echter gaandeweg.

Door met en voor anderen te bidden, kwam ik door de coronacrisis heen. God droeg ons. Ik werd bemoedigd door het voorbereiden en houden van mijn preken. Dankbaar haalde ik mijn pensioengerechtigde leeftijd.

Mijn medicijnen herinneren mij dagelijks aan mijn kwaal. Het laatste jaar rukte mijn ziekte op. Ik werd erdoor gehinderd. Iets snel doen – ho maar. Knieoperaties leken niet te helpen. Pijn in mijn lijf dook her en der op. Maag- en darmproblemen gingen niet over. Verstijving sloeg toe. Traplopen ging moeizamer, we zijn daarom beneden gaan slapen. Ik viel met de fiets. Daar hield ik gelukkig slechts schaafwonden en wat kneuzingen aan over.

Gewrichtspijn en Parkinson versterken elkaar echter. Op mijn linkerbeen kan ik nauwelijks staan. Ik moet met een kruk de preekstoel op. Mijn lieve vrouw helpt

me met aan- en uitkleden. Ik belast haar met mijn kwaal. Ik hoop nog steeds op enig herstel. Wanhopige gedachten slaan soms toe. Ik probeer extra te genieten van onze (klein)kinderen, broers en zussen en vrienden.

En dan stuit ik in de preekvoorbereiding op 2 Korinthe 12:9. Over die 'doorn in het vlees', die pijnlijk prikt en Paulus' apostolisch werk uitermate hindert. De duivel lacht hem uit. Tegenstanders in Korinthe minachten Paulus vanwege zijn gebrek aan welsprekendheid. Ze ergeren zich eraan, dat hij geen geld wil ontvangen, dat hij weigert zich – net als zij – te laten voorstaan op zijn geestelijke piekervaringen.

Tot driemaal toe bidt hij intensief om verlossing van die gemene doorn. De aard van de kwaal wordt niet vermeld. Wat is Paulus kwetsbaar! Zijn gezag als apostel is in het geding. Zijn smeken tot God om hulp helpt niet. God antwoordt niet. Erger nog: God zegt 'nee', verhoort hem niet. Of toch wel? Met het 'nee' klinkt echter het 'ja'. 'Genoeg is mijn genade'. Het ontbreekt je aan niets. Je hebt immers Christus en zijn evangelie leren kennen. Je bent in zijn voetspoor gegaan. Lijden en geestelijke strijd horen daar helemaal bij. Klamp je aan Hem vast. Hoe jij ook wankelt, Hij wankelt niet.

En dan het geheimenis: 'Als je zwak bent, dan ben je sterk'. De kracht van Christus brengt jouw zwakte tot zijn doel. Je wordt sterk in Hem. Los van Hem ben je nergens. Ik hoor het appèl: geef je opnieuw over aan Mij. Laat de genade van Christus door de kracht van de Geest positief in je uitwerken. Zichtbaar en merkbaar.

Juist in de diepte van de aanvechting daalt Jezus af. 'Wij prediken Christus, de gekruisigde', dat was toch de boodschap (1 Korinthe 2:2). Hij bad drie keer in Gethsemané tot zijn Vader. Werd bespot, vernederd. En juist zo werd Hij door zijn Vader verhoogd. Zo gaat in Hem de deur van het Koninkrijk van God open. Dat is de wereld op z'n kop.

In het 'nee' van het niet-verhoorde gebed klinkt het 'ja' van Gods vergeving, genezing en vernieuwing. Bidden met en voor zieken en voor jezelf is spannend. Wie in zijn kwetsbaarheid leert vertrouwen op Jezus gaat het merken: niets en niemand zal mij kunnen scheiden van de liefde van God!

Lichtspoor nu ook in gesproken vorm

Heeft u een visuele beperking? Dan is de gesproken versie van ons blad wellicht een uitkomst. U kunt kosteloos gebruik maken van deze service, die verzorgd wordt door de Christelijke Blindenbibliotheek (CBB).

Er zijn twee varianten: u kunt een cd ontvangen of via streaming/internet een abonnement afsluiten.

De CBB is te bereiken via telefoonnummer (0341) 56 54 77 of per e-mail: klantenservice@cbb.nl. Uitgebreide informatie is te vinden op www.cbb.nl

Overigens: ook als u kiest voor een gesproken Lichtspoor, blijft u het papieren blad gewoon ontvangen!

Winterstilte

De grond is wit, de nevel wit,
De wolken, waar nog sneeuw in zit,
Zijn wit, dat zacht vergrijzelt.
Het fijngetakt geboomte zit
Met witte rijp beijzeld.

De boom houdt zich behoedzaam stil,
Dat niet het minste takgetril
't Kristallen kunstwerk breke,
De klank zelfs van mijn schreden wil
Zich in de sneeuw verstoppen.

De grond is wit, de nevel wit,
Wat zwijgend toverland is dit?
Wat hemel loop ik onder?
Ik vouw de handen en aanbid
Dit grootse, stille wonder.

LICHTSPOOR

Lichtspoor verschijnt zes maal per jaar en is een uitgave van de IZB, vereniging voor zending in Nederland.

In gesproken vorm verkrijgbaar via CBB, tel. (0341) 56 54 77 en klantenservice@cbb.nl

Redactie

N.A. de Waal (voorzitter)
M. Verkaik (secretariaat)
ds. M. de Goei-Jansma
ds. W. Markus
ds. L.W. Smelt
ds. P. Zeedijk
A. Verhoeven

Redactie-adres

Breestraat 59-61
3818 BH Amersfoort
Tel. (033) 461 19 49
E-mail: lichtspoor@izb.nl

Fotoverantwoording

iStock: p. 1
Wouter Muskee: p. 3,5,6
Lightstock: p. 7 en 8
Pixabay: p. 10

